

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 5 maj 1944 kl. 3 em.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändrade bestämmelser rörande förvaltningen och fördelningen av statsbidrag för nyodling m. m.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 256 av herr *Sten m. fl.* och II: 413 av herr *Jacobson m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning rörande dels en centralisering av förvaltningen och fördelningen av utgående statsbidrag för nyodling, dels ock en omläggning av bidragens användning på så sätt att — i stället för kontanta bidrag — effektiva traktortimmar i enlighet med i motionerna närmare angivna grunder (odling efter tid) ställas till vederbörande bidragssökandes förfogande.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för nämnda yrkande, hänvisas till motionerna.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande över motionerna från lantbruksstyrelsen.

Lantbruksstyrelsen har avstyrkt bifall till motionerna samt anfört följande:

Motionernas syfte är vidtagandet av en sådan omläggning av den statsunderstödda nyodlingsverksamheten inom de ofullständiga jordbruken i Norrland, att uppodlingen av mark för erforderlig förstärkning av dessa jordbruk må kunna genom användning av traktorer utföras på väsentligt kortare tid än vad som är möjligt vid användande av huvudsakligen manuell arbetskraft. För sådant ändamål skulle stödjordbruk i en eller flera byar genom kommunens försorg sammanföras i nyodlingsföretag samt ansökan ingivas till lantbruksstyrelsen eller till en i Norrland inrättad central jordbruksinstitution om företagets planläggning och verkställande. Lantbruksstyrelsen, som borde handlägga dylika ärenden, skulle direkt eller genom lokalt organ förordna förrättningsman att uppgöra planer för till företaget hörande områdets uppodling samt beräkna statsunderstöd till arbetets utförande i form av ett bestämt antal effektiva traktortimmar. Det skulle vidare ankomma på lantbruksstyrelsen att till företaget beordra traktorlag för utförande av de planlagda nyodlingarna under ledning av förrättningsmannen, som skulle hava att avsyna och betala arbetet. I motionerna framlagda förslag äro endast helt lösligt skisserade. Lantbruksstyrelsen anser emellertid ifrågavarande spörsmål kunna vara av vikt för åstadkommande av ett rationellt utnyttjande av de möjligheter i odlingshänseende, som särskilt Norrland erbjuder. De spörsmål, som beröras i motionerna, torde emellertid komma att beaktas

vid den utredning, som Kungl. Maj:t uppdragit åt lantbruksstyrelsen och egnahemsstyrelsen att verkställa rörande nyodling medelst anlåtande av maskinella hjälpmedel.

Såsom framhålles i motionerna synes användandet av maskinella hjälpmedel i många fall erbjuda avsevärda fördelar då det gäller att på kort tid nyodla större arealer. Särskilt synes detta gälla norrländska förhållanden, för vilka de av motionärerna framförda synpunkterna sålunda torde erbjuda åtskilligt av intresse. Emellertid synes kunna ifrågasättas, huruvida den föreslagna metoden i alla fall och över hela landet erbjuder sådana fördelar, att det skulle vara lämpligt att — såsom motionärerna synas mena — helt och hållet utbyta de nu utgående kontanta bidragen till nyodling mot effektiva traktortimmar. Lämpligare torde vara, att det nu tillämpade systemet bibehålles jämsides med det i motionerna föreslagna.

Utskottet.

Enär emellertid, enligt vad som framgår av lantbruksstyrelsens utlåtande i ärendet, de i motionerna berörda spörsmålen komma att beaktas vid den utredning, som Kungl. Maj:t uppdragit åt lantbruksstyrelsen och egnahemsstyrelsen att verkställa rörande nyodling med anlåtande av maskinella hjälpmedel, kan utskottet icke tillstyrka avlåtande av skrivelse i anslutning till motionerna.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 256 och II: 413 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 maj 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Granath, Gabrielson, Alfred Andersson, Jacob Hansson, friherre Beck-Friis och Näslund* samt

från andra kammaren: herrar *Andersson i Löbbo, Andersson i Tungelsta, Ericsson i Sörsjön, Mäler, Pettersson i Rosta, Jacobson, Svensson i Ljungskile och Larsson i Karlstad.*

Reservation

av herr *Jacobson.*